

J E L E N K Ö R.

92. szám

Pest, szerda november 18^{kán}

1835.

Foglalát: Magyar- és Erdélyország (új koronaőr; kinevezés; magyar t. társasági jelentés; időjárás). Ausztria. Anglia (nyugot-
iadi rabzolgák; vallásos buzgóság). Franciaország (algieri kormányzás; meluni hid; kamatcsökkentés és csarnoki tőzsé-
rek). Görögország. (Armanberg helytelen politikája). Spanyolország (száz ezer főnyi új katonaság; királyi új rendelés
had hírek; Times a spanyol hadi állapotról; hírek Barcelonából, Saragossából és Madridból). Törökország. Németország.
Amerika. Németalföld. Dánia. Oroszország. Bankrészvény.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. A' RR. nov. 7ikén a' még ezen országgyűlésen kiszakasztólag elintéztetni határozott tárgyakba egyenként bocsátkoztak, 's e' munkát a' közelebb napokban folytatták. Nov. 12kén a' két tábla elegy ülést tartott, mellyben a' temesi követ indítványt tön megbízóinak kívánása szerint: kéretnék meg ő fölsége, hogy tekintetbe vevén Széchenyi István grófnak országos érdemeit, őt a' koronaőri méltóságra kijelendő sorában az országgyűlésnek választásra előterjeszteni méltóztatnék. A' tisztelt gróf, ki épen jelen volt az ülésben, érzékeny köszönetet mondott a' nagybecsű méltatásért, de egyszersmind minden tisztvágytól ment érzelmét alaposan nyilvánkozttatván, inkább azon ohajtását fejezé ki, hogy ez esetben, midőn a' királyi jog-gyakorlás világos, a' kérelem mellőzöttnek el. Erre fölolvastatott a' királyi kegyel. leírás, mellyben ő fölsége a' Végh István elhunyt által megürült egyik koronaőri hivatalra választás végett a' következő urakat terjeszté elő: báró Révay János b. t. tanácsnokot és turóczi főispánt, — Szilasy József b. t. tanácsnokot, hét személyes táblai közbirót 's tornai főispánt, és gr. Batthyányi Imre v. b. t. tanácsnokot, zalai főispánt 's a' t. Ezek fölött a' szavak többsége midőn sokáig kétségben forgana, a' királyi személynök ur mint a' követ-tábla elnöke, oda jelenté ki a' RR. többsége kívánatját, hogy a' KK. és RR. ő fölsége az Ország szeretett Nádora kijelentésére biznák az eldöntést, melly kívánat ő Fölsége kérdésére is köz felkiáltással ismételtetvén, ő fölsége a' választást Szilasy József urra jelenté ki.

Ő es. kir. fölsége báró Knorr status és conferentiai tanácsnokot hozzá intézett legfensőbb kézírata szerint a' sz. István magyar kir. rend kis keresztjével méltóztatott díjfelengedés mellett földiszesíteni.

Pest megyének nov. 17én tartatott közgyűlésében az országgyűlési munkálatokrul tett követi tudósítások sorában előfordulván a' nemzeti játékszín ügye is, e' tárgyra nézve fölolvastatott gróf Széchenyi István urnak azon hiv. jelentése, mi szerint Nádor ő fölsége a' magyar nemzeti játékszín ügyének egy a' tárgy méltóságához 's Nemzetünk díszéhez méltó telket (a' Duna mellett Ullman-házát-

ellenében) minden fizetés nélkül átengedni kegyeskedett: élénk vita után végre is azon határozatnál állapodott meg a' szép ügyért buzgó megye, hogy a' már építettni kezdett ideigleni színház (a' kerepesi uton) folytatást építtessék, de követ uraknak utasításul adásék, hogy az országos erővel építendő nagy és állandó színház-emelésre 4—500,000 p. forintnyi somma-adást pártoljanak 's a' t.

A' szentgyörgyi 6 sz. határőri ezred első zászlóalja, melly 1831 óta kün a' pápai birtokban Biminiben tartózkodott vala, mostan hazájába visszatérőleg Tanárky Sándor őrnagy parancsnoksága alatt novemb. 7ikén Zágrábba érkezett 's egy napi pihenet után 9ikén folytatta menetét Bellovár felé, hol az ezred főtisztkara székez.

Szeben oct. 26. Mai nap iktatá be főkormányászéki tanácsnok és a' szász nemzet grófja Vachsmann János ur, ő fölsége által a' választás szerint megerősített hivatalokba id. Schreiber Simont polgármesternek és Szebenszék főtisztjének, Valler Gottliebet város- és szék birájának, Vajda Józsefet királybirónak 's politziaigazgatónak, Bayer Györgyöt pedig szónoknak.

MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG. I. A' magyar academia költségével legujabban ezek jelentek meg: *Philosophiai pályamunkák*. Kiadja a' magyar tudós társaság. Első kötet, Budán. 1835 n. 8. XVI és 211 lap. Foglaltatik benne Almási Balog Pálnak 100 arany jutalomra méltatott felelete az academiának 1831re kitett ezen kérdésére: „Mint hogy a' philosophia' minden ágának kifejtése 's hazánkban terjesztése leginkább az által eszközölhető: ha nemzeti íróink a' philosophiára nézve szüntelen szemök előtt tartják, mily sikerrel dolgozának elődeik, vagy niben 's mi okra nézve maradának hátra, ez a' kérdés: Tudományos művelődésünk' története időszakonként mit terjeszt élénkbe a' philosophia' állapotja iránt; és tekintvén a' philosophiát, miben 's mi okra nézve, vagyunk hátrább némelly nemzeteknél?“. Ára kötve posta papiroson: 1 forint, nyomt. pap. 45. kr. — 2. *Eredeti játékszín*. Kiadja a' m. tud. társaság. Negyedik kötet: *Atok*, dramai költemény Tóth Lőrincztől. Budán n. 12. r. 174 lap. postap. ára 45 kr. — 3. *Külföldi játékszín*, kiadja a' m. tud. társ. Kilenzedik kötet: *Turandot*, tragicomoedia, Gozzi után Schiller. Ford. Gáthy János. Budán, n. 12. r. 160 lap. postap. kötve 36 kr.

II. Jelennen a' következő tudományos és szépliteraturai munkák vannak a' társaság' költségén *sajtó alatt*: 1. Felsőbb analysis' elemei Irta Györy Sán-

dor. Első kötet. — 2. Régi magyar nyelvmélekek. Kiadja a' m. t. t. Első kötet. — 3. Tájszavak és magyar mesteremberek' műszavai' gyűjteménye. Kiadja a' m. t. t. — 4. Kazinczy Ferencz' eredeti munkái. Első kötet. — Még tizenöt rendbeli, többnyire tudományos tartalmu kézirát áll készen, sajtó alá menendő azonnal, mihelyt azt a' társaság' pénztára engedni fogja. —

III. Emlékezetbe hozatik ezennel, hogy a' társaság' Vd. nagy gyűlése által kitett következő *nyelvtudományi jutalomkérdésre*: „*Mellyek a' magyar nyelvben a' tiszta gyökök? Számláltassanak elő, mennyire lehet, eredeti jelentéseikkel:*“ mint szinte a' *philosophiaira* is: „*Mi haszna 's befolyása van és lehetne még a' lélektudománynak (psychológiának) mind a' felsőbb, mind az alsóbb néposztályok' czélirányos erkölcsi és polgári nevelésére? Mit és mennyit kellene ebből a' nemzeti iskolákban is tanítás' tárgyul felvenni?*“ már közelgető 1836d. évi martius' 19dikéig vártnak be a' feleletek, 's azon túl, ha csak egy nappal is, érkezendők el nem fogadtatnak. Továbbá az 1836iki *dramai jutalomra* — melyért ez uttal egyedül *vígjátékok* vívhatnak — beküldendő kézirátok' elfogadásának határnapja 1836. martius' 24dike. — Mind a' három rendbeli pályamunkák' jutalma száz száz darab arany. Másod söt harmad rangunak találtatandó munka külön tiszteletdíjjal adatik ki. — Kénytelen még a' titoknoki hivatal a' versenyzőket újra figyelmeztetni, hogy munkáik *idegen kézzel, tisztán és könnyen olvashatólag írva, lapozva 's bekötve* legyenek, a' szerző' nevét rejtő lepecsétlett 's azon választott mondattal megjelelt levelkével együtt, melly a' kézirát' czimén szerző' neve helyett áll.

IV. Végre kéretnek mind azok, kik bármi nemű iratokat, vagy nem egyenesen a' társaság' érdekeiben, vagy felszólítása' következtében költ levelet küldenek a' társasághoz, ne terhelhetnének azokat vagy alkalmot, vagy ha posta által is, de mind a' két esetben *bérmentesen*, utasítani alubírhöz. Más-képen érkező levelek 's nyalábok nem váltatnak ki. — Pesten, a' héti ülésből, november 16. 1835.

D. Schedel Ferencz,
titoknok.

Hogy januáriusi hidegek járnak 's illy szokatlan korán zudult be a' tél, megmondotta már alkalmasint maga a' mindenüvé elhatott fagy, mi csak következése gyanánt említjük, hogy ámbár a' pestbudai dunai hid benmaradhatása iránt, a' mi egy hajóhidra nézve lehetséges, minden szükségés lépés elkövetve 's telhető gondoskodás megtéve lön: a' torlongani kezdett nagyobb jég miatt azonban elszakasztási veszély nélkül lehetetlen volt a' hidat 13 's 14ike közti éjen tul behagyni. Halljuk, hogy kiszedetésekor ezen éjjel siettetett munka közben egy szegény napszámos a' Dunába zuhant 's belefult. A' hidegnálunk nem is látszik engedni akarni. A' Bakony bércei oct. 19kén nyertek liliom köntöst, 's most sok helyütt sikon is bokáig ér a' hó. Mint több vidékrül tudósítatunk: a' marhadög azon helyeken, hol épen uralkodó-

ban vala, ezen kemény időjárásra még inkább növekedett. Illyen közelebb helyek hozzánk a' Jászság 's Pest vmegyének alsó részei. Az időjárás az alsóbb délszaki vidékeken sem kedvezőbb. Horvátországban oct. végén a' sok esőzés kiárasztá a' folyamokat, 's ez által tetemes károkat okozott. A' termésbeli kártételeken kívül néhol embereket 's járó marhákat is elsodrott. Sziszek tájékán egymásután négy hajóslegény lett áldozatjává a' kiöntések miatt isméretlen mélységű viznek. Petrinia körül 12 ló, 's ugyan Sziszeknél más 3 ló fuladt a' folyóba. A' zágrábi kis partak egy vízmerítő gyermeket kapott el. Különöség gyanánt említik, hogy Zágrábban a' később beállott fagyos idő ellenére is még oct. utólján fecskéket láttak és pedig nagy számban. Egyébiránt Tót- és Horvátországban a' szőlő is sokat szenvedé az esőzés miatt, 's a' nagy reményű bortermés mennyiségre ugyan több, de minőségére sokkal kisebb becű a' tavalyinál. Erdélyben a' szüretesok helyen még nov. 7ike táján folyton folyt. Aug. és sept. három első hetében tartott hideg esőzések a' szőlőt annyira elkéslelték, hogy még sept. 20ikán sem leheté édes szőlőt találni 's alig volt remény egres-lénél egyebet szűrhetni. Sept. utolsó 's oct. két első hetekben meglehetősen kedvezett az idő 's ez a' szőlőn szinte csudát tón, 's ámbár azon innen jobbadán esők jártak csakugyan egész ország szerte (Erdélyben), az 1832iki bornál még is sokkal jobb 's középszerűnek nevezhető bort szürnek, a' bor jószágát bősége pótolván. A' gabona gazdag aratása 's törökbuza igen bő termése nagy áldás vala Erdély tavalyi szűk termése miatt majd éhenhalásra kényszerült szegény lakosinak; innen a' törökbuza ára negyedrésznire: 16 kupás vékától 2 fr. 24 król 30—42 kr-ra szállott váltóban.

A U S Z T R I A.

Ő es. kir. felsége az egyesült udv. kancelláriához intézett és saját legfensőbb aláírásával erősített oklevél által, Treves Jákob és Izsák velenzei zsidókereskedőket, „bonfilii“ czimnévvel ausztriai birodalmi nemességre méltóztatott emelni.

A N G L I A.

Innes ur következő tudósítást ad a' rabszolgák viszonyiról Nyugat-Indiában: „Ugy találom, hogy Jamaicában az új törvény által szabadságba helyezett rabszolgák fényüzési tárgyakkal is bírnak, mit az egyéb gyarmatokbeli rabszolgák alig ismérnek. Közönségesen saját lovaikon szemlélhetni őket a' szentegyházba menni, 's néhány ültetvényen még kis kocsikat is láthatni náluk, mellyekenszolgaköntösű barnák kocsiskodnak, noha illyes kocsiktól évenként még 6 ft sterlinget tartoznak fényüzési adóképen fizetni. Wilde kapitány pedig megjegyze, hogy a' jamaicai barnák közt igen

közönséges 100—1000 font sterling vagyonu rabszolgát találni. St. Annban egy barnának 4000 ft sterlingnyi (40,000 pf.) vagyona volt. —

Irlandban némelly protestansok dühe annyira föllázadt a' katolikusok ellen, hogy jószágaikból betü-értelemben kiűzik őket. Ugyanis a' Leicester Independent szerint Beresford lord a' mult héten 72 családot, 's ez által több mind két száz személyt űzött ki jószágiról Conegahban, egyedül azért, mert | katolikusok. Pedig ezen ügyefogyott, 's a' mostani évszakban földel nélkül az utcára kidobott emberek nem is birtak választási joggal a' parlamentbe, úgy hogy ő lord-ságát politikailag meg sem bántathák, 's az egész cselekvés egyedül vallásos vak gyűlölségből történt. — A' toryk még mindig azt állítják, hogy Londonnak értelmességre 's birtokra nézve nincsen képviselője a' parlamentben, valamint általjában a' felsőbb osztályok értelmességének 's birtokának az országban. — Vandiemenslandban (Polynesia, angol birtok) hirlap jelent meg, Guillotine czim alatt. — Az angol kormány teljesíti azon ígérteét, mellynél fogva a' spanyol királynénak hadiszereket ajánlott szállítani. James Watt gőzhajó Corunna felé indult el 20,000 darab teljes készületű puskával, mint azon 50,000 puskaszám egy részével, mellyet a' britt kormány a' spanyol királyné rendelése alá bocsátott. Egy más gőzhajó ugyanezen perczben hasonszámu puskával rakodik, 's azonnal induland Barcelona felé. — A' Globe megczáfolja azon híreket, mellyeket a' német lapok Durham lord konstantinápolyi útja okául állítottok. —

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Journal des Débats azon cikkelyéről, mellyet Görögország mostani állapotjáról adott, azt mondja egy párisi levelező az Allg. Ztgban, hogy az egészen a' mostani párisi görög követ szempontit fejezi ki. E' levelező szerint Armansperg még arról is vádoltatik, hogy mindazon férfit eltávolította a' kormánytól, kik némi befolyást nyertek a' szabadsági háboruban tett érdemeik által. Végre azt említi, hogy Dawkins ur, az előbbeni angol minister, kit mindazáltal kormánya most már visszahítt, 's Lyons ur által pótoltt ki, — hihetőleg udvara utasítása ellenére, — nem keveset segíté elé a' dolgok mostani fekvését. — Utódjátolsok jól reménylenek. Az Allg. Ztg, melly közli a' Journal des Débats görög cikkelyét, természetesen a' bajor kormány érdekében, nagyon megtámadtatja azt egyik párisi levelező által. — A' Journal de Paris ellenmond azon, az angol ujságok által elterjesztett híreknek, mintha az angol követ Parisban jegyzéket nyújtott volna be a' francia kormánynak, mellyben panaszkodik a' d. Carlosnak adott támogatások és segélyek ellen. A' Journal de Paris szerint a' francia kormány még

most is színtolly őszintén segíti a' négyes szövetséget végrehajtani, mint bármikor. A' Journal de Paris az egész dolgotoda magyarázza, hogy történtek ugyan a' két kormány emberei közt szóközben némi közlemények, 's viták, de azokat diplomatai hivatalos lépésnek mondani 's hiteles jegyzék-átnyujtással egybe hasonlítani helytelenség. — A' katonaság közt folyvást terjeng az elégtelenségi szellem. A' Journal de la Cote d' Or beszéli, hogy a' rendőség tizenöt katonát fogott el Auxonneban épen azon pillanatban, midőn titkos gyűlést tartottak; e' katonák némi titkos társasághoz tartoztak, 's mint mondják, egy rakás levelezést találtak náluk, mellyből összeesküvés nyilatkozott a' kormány ellen. A' lengyel demokratá társaság több tagjainál házmotozások tetettek 's közülök öttől valamennyi íromány elvétetett. — Oct. 31én Parisban egy nyugalmazott ezredesnél is házkutatás történt, 's levelezést szedtek el tőle, melly közte 's több ezredbeli katonák közt folyt.

A' National szerint az algieri kormány-ság régente hat tartományra volt felosztva, mellyek közül négy a' főváros nevét viselte: úgymint Algier, Constantine, Mascara, Titeri; a' másik kettő pedig Zob, és Berberie (vagy vadonság) nevét hordozza. Mascara tartomány a' régi kormány-ság nyugoti részét teszi. A' National most hosszan leírja ezen tartományt, melly igen termékeny 's így rekeszti cikkelyét: „Mindebből nem akarjuk azt következtetni, hogy gyarmatozó sereg nevére hasznos végképen megrakni Mascarát. Annyi bizonyos, hogy a' tér azon sík között, mellyen a' város fekszik 's a' kis Atlas (hegy) azon ága között, melly ezen oldalról éjszaki határát teszi az algieri statusnak, olly igen csekély, hogy át nem láthatni, hova fussanak Abdel-Kader arabjai, ha Mascara gazdag, 's hasznos fekvését elvesztenék. Olly hatalmas kormányhoz, mint a' francia, méltatlan lenne, illyetén expeditio (hadküldés) költségeibe 's veszteségeibe bocsátkozni pusztán azon büszkeségből, hogy a' Trezel tábornok parancsi alá adott sereg gyöngesége által eléggé megnagyarázható veszteséget megbooszulja. Az új expeditio sükeró eléggé biztosítatik azon tetemes erő által, melly kifejtetik. Azt is reméljük, hogy itt másról is van szó, mint bosszuról. A' holtak már oda vannak, de a' fegyverek becsülete nem fog kockáztatni. Ha Mascara fontossága 's fekvése, környéke gazdagsága 's termékenysége a' francziát gyarmatozásra edesgeti, hogy belső Afrika ezen legszélsőbb állomásán települjön meg, Franciaországnak nem lesz oka katonáji bajait sajnálni. Mascara birtoka az illy hadküldés költségeit megfizetheti.

A' Messenger szerint a' déli megyékből számos paraszt készül Afrikába költözni. Egyedül Var me-

gye nagy számot készüle' végre oda szállítani. — Né-
melly levelezők azt írják Párisból, hogy a' kor-
mány nem szándékozik többé politikai törvényeket
hozni a' kamara elé, hanem csak pusztán igazga-
tásait. Mások ellenben azt hírlik, hogy a' minis-
terium által a' jövő ülésen előterjesztetni szándék-
lott törvényjavaslatok közt egynek célja: vissza-
torlani a' követek eddigi szabadságát a' szószek-
ben, 's úgy megkorrólatozni azt, valamint a' sajtóét,
hogy tudillik ne legyen nekik szabad a' kormány
elvét megtámadni 's ostromlani.

Melunben oct. 23án leszakadt egy híd a'
Szajna fölött. Szerencsére semmi ember nem ve-
szett általa el, ellenben ideig óraig megakasztá
a' közlekedést mind szárazon mind vizen. A' gőz-
hajózás a' Szajrán félbenszakadt miatta, mert
az illetett helyen a' hidomladékok úgy elborí-
tották a' vizet, hogy semmi hajó sem mehet ottan
keresztül. Az utasokat 's holmikát már most e-
gyik hajóból a' másikba kell általrakosgatni. A' tu-
lajdonosak abban egyeztek meg, hogy egyik gőz-
hajó Melun fölött csak Montreauiig menend, a'
másik Melun alul Parisig. A' Courier français sze-
rint a' törvényszék visszaadatá a' könyvárosok-
nak azon könyveket, melyeket Persil az igaz-
ságminister igazságtalanul elvétete től'.

A' National hosszú czikket közöl a' status-ka-
matcsökkentés ügyében, mellyben arról vádolja a' mi-
nisteri lapokat, hogy e' csökkentést az opposi-
tio találmányának nevezék, 's fejetlenségre ve-
zetőnek. „Vannak, ugymond e' lap, kik azt kívánják,
hogy a' kincstár, melly tőkejavaira (Bons) száztól
2 sőt 1½ kamatra is kaphat pénzt, adóssága
egyik része kamatit száztól négygyel fizesse inkább,
mintsem ötten! 's a' t. — A' National továbbá azt veti
a' ministerek szemire, hogy nem igaz, mintha
idegenkednék a' ministerség e kamatcsökkentés-
től, mert teljesen el van arra határozva; ha-
nem hasznára kívánja egy uttal fordítani a' dol-
got barátival 's azokkal, kikkel közlé azt, mint
titkot, nyerekedni az ingadozó 's változékony pénz-
keleten, 's így a' szándéklott 's elhatározott csök-
kést a' Journal des Débats hijában tagadja.
„Legkülönösb azonban, így rekeszti a' National
ezikkét, a' Journal des Débats által a' tőkepénze-
seknek adott ezen bizonyításban az, hogy maga sem
hiszen állításából egy szót is, 's hogy ő is szintol-
lyan jól tudja, mint mi, hogy megtörténendik e'
csökkentés, mert semmi sem gátolhatja, 's midőn
olly meghittséggel hirdeti az igaztalanságot, ez
csak azért történik, hogy valami pénzéletet kön-
nyítsen meg, mellyben neki is lenne némi nyeresé-
ge. Humann (pénzügyminister) nem csupán egyedül
ohajtja, mint valaha Villèle, e' kamatcsökkentést,
a' pénzváltók is tudnak valamit tervéből; megvizs-
gáltak, 's helybenhagyták őket; de csak kell

valami nyereségöknek is lenni a' dolognál. A' kö-
zönség bizonytalanságát meg kell hosszabbítani, 's
időt engedni a' beavatottaknak, hogy a' rájuk bizott
titokból jó hasznot fejhessenek; a' közönséges csar-
nok-népet büntelen meg kell előbb két három szá-
mol'skor húzni; 's e' csökkentésnél fogva biztosan
kell a' bukásra 's emelkedésre számolhatni. 'S e'
becsületes okból magyarázza már most a' Journal
des Débats, hogy „a' kabinetben senkinek sincsen
szándéka e' komoly kérdést előterjesztetni a' kama-
ráknak.“ A' j. d. Débats a' majd meg is történendő
csökkentéskor, azt fogja hihetőleg ismét mondani,
hogy e' vélemény az ő sajátja volt; 's ki tudja, nem
fogja e azon szerény tisztnek tulajdonítani, ki há-
borutervét csinálja (a' nemzeti őrség parancsnoká-
nak.) Mi részünkről azt állítjuk, hogy a' j. d. Dé-
bats által a' tőkepénzeseknek adott biztosíték, akár-
honnan jő, igaztalanság, habár magától Humann
urtól fel volna is hatalmazva nyilvánítani, hogy
a' ministerium a' csökkentést a' jövő ülésen javas-
latba hozni nem szándékozik. Mi kétség kívül tud-
juk, hogy a' ministerség és hivei közt rég kicsi-
nált dolog, mikép e' javaslatot egy követ, ki pénz
váltó, 's nem az oppositiohoz tartozik, fogja
tenni. A' ministerség ekkor majd úgy fogja magát
tettetni, mintha kénytelen volna engedni, 's ez le-
end vagy legyen mentsége azok ellenében, kiket
megcsalt, vállvonítva mondván: „A' kamara úgy
akarta“ valamint most mondja: „A' nemzeti őrség
nem akarja“ 's a' t.

A' párisi csarnokban 72 váltó-tőzsér (agens
de change) van, kiknek helyeik a' kezességi pén-
zen tul egy millióba kerülnek. Közönségesen
több tőkepénzes együtt teszen össze pénzt, mellyen
a' tőzsérhely megvásároltatik, 's e' pénztől azu-
tán száztól hatos kamatot vesznek; a' kezességi
pénzért azonban a' csarnokbírói hivatalnak (Syn-
dicat) csak száztól hármas kamatot adnak. Egy pá-
risi csarnoktőzsér évenkénti kiadásit tehát így
számolhatni föl: Az egy milliónyi vételárért eszt.
kamat 60,000 fr. — a' 125,000 frankos kezessé-
gi pénztől száztól hármas kamat fejében 3750 fr.;
— szállásbér 4 — 12,000 frank, középszám sze-
rint 7500 fr.; — Két legény, egy számtartó 's egy
pénztárnok fizetése 9000 fr. — Kocsi, ló és szolgál-
lat legalább 5500 fr.; — A' háztartás, mellynek a'
dolog érdekénél fogva fényesb lábon kell állania,
legalább 45,000 fr.; Összesen 130750 fr.; bi-
zony nem megvetendő jövedelem! 'S mind e' mel-
lett, ámbár a' csarnok 72 tőzsérje számára éven-
ként majd tiz milliót ad ki, a' tőzséralkuk legnagyobb
része még is nem ezen tőzsérek, hanem a' meg
nem hitelt Marron nevű másod-tőzsérek által köttet-
nek, 's hajtának végre. Mennyi milliónak, 's hány-
szor kell e' csarnokban évenként megfordulnia,
hogy e' tetemes összeség fenmaradjon belőle!

Növ. 3án megnyitott a' közönséges szünet után valamennyi törvényszék. Dupin a' cassationszéknél hosszú beszédet tartott, melyben néhányszor élesen vagdalta meg a' ministereket. —

Orleans herceg octob. 31én indult el igen szép időben Toulonból, Castor gőzhajón, kapitánya Paris. A' hg. meg fogja utjában látogatni Corsicát, 's onnan Afrika több pontin kiszállani. —

A' Moniteur kir. rendelést közöl, mellyél fogva azon névtelen társaság, melly Parisból St. Germainig vasut-fölállításra 's használatra szerkeztetett, fölhatalmazást nyer.

GÖRÖGORSZÁG.

A' Journal des Débats következő cikkelyt közöl Görögországról: „A' király nagykorúsága alatt megmásítandónak hívék azon helytelen politikát, mellyel Armanperg gróf Görögországot sanyargatá; 's e' remény egy évnél tovább vizsztatartoztatá a' közbosszankodás kitorését. Most azonban, midőn e' remény eltűnt; most midőn a' kormányág előbbi elnöke, Armanperg gróf előbbi hatalmában, t. i. országi főkancellár különös czime által, megerősített, fenyegető kiptanás mutatkozik, melly szomorú kövekezeseket szülhet nem csak magára Görögországra, hanem egész Európára nézve. Ha már szükséges vala német katonaságot vinni az országba, semmit sem kellett volna elmulasztani annak ismétli oly hamar kiküldésére, a' mint csak eszközölhető vala. A' politikai intézvényekre nézve pedig soha sem kellett volna szem elől elveszteni, hogy Görögország minden pártosság 's polgári háboru daczára is több év óta birtokában volt azon jognak, mellyél fogva saját képviselői által igazgattatá magát; valamint azt sem kellett volna feledni, hogy midőn azon hatalmak, mellyek a' londoni egyezést aláírták 's a' görög népnek fejedelmet adtak, az által a' dolgok azon helyzetét, melly a' végrehajtott lázadás természetéből önkényleg folyt, se meg másítani nem akarták, se meg nem másíthatták. Végre a' kormányágnak, minden tekintetben, mint nemzeti hatalomnak kellett volna magát mutatnia, 's különösen kelet ügyei újabb bonyolódása miatt semmi kizáró befolyásnak nem hódolnia, melly csak arra vezethetett volna, hogy Görögország azon esetre, ha az azt védő hatalmak érdekei egymásba ütköznének, kockára tétessék. Annyi bizonyos, hogy ezen, az ország fekvése által is javasolt viséletet kifejezve ajánlták messzelátó férfiak is, kik nagy részvétet mutattak Görögország iránt; 's az is bizonyos, hogy e' visélet valamennyi alkívó fél, mint szinte a' kormányág több tagjai eredeti véleményének igen megfelelt.“ A' Journal des Débats említi azután, hogy Armanperg gróf fejedelme érdekét másképp érté; 's a' t. — Most számot kérnek tőle a' kölcsön mire for-

dittatásáról, minthogy azt hasznossá tenni nem tudta. — A' nemzeti sereg nincsen szerkesztve, a' tengeri hatalom panaszos állapotban teng; a' nyilvános oktatás ügyében semmi sem történt; a' belső igazgatásban pedig csak drága 's költséges próbák. Azon férfiak után ítélve pedig, kik a' grótot környezik, Armanperg egyenesen orosz befolyás által uraltatja magát, a' többi hatalom kárára, mellyeknek az oroszral hasonló joguk van némi befolyást gyakorlani Görögországban. E' körülmény a' többi hatalom képviselőit arra birta, hogy egyenesen 's majd mindnyájan mondjanak ellen azon kinevezéseknek, mellyek a' fenérintett befolyásra mutatnak. „A' dolgok illy állapotja, így zárja cikkét a' Journal des Débats, szükségkép magára fogja vonni a' nyugoti hatalmak komoly figyelmét, mert itt is veszély fenyegeti a' szárazföld egyensúlyát, minek elejét kell venni. Ha a' béke-föntartás közös érdeke Európának, különös érdeke mind Angliának, mind Franciaországnak, hogy keleten minden függetlenséget 's névszerint Görögországot föntartsák 's biztosítsák. Sőt inkább arra tartásuk magukat készen, hogy Görögországot előbb nagyobbítottnak 's erősítettnek lássák, hogy ez annál teljesebben léphessen az európai rendszerbe, 's az ellenszegülés új elemére tegyen szert, azon becskórság ellen, melly fenyegeti. Ez Angliának 's Franciaországnak parancsoló jogot ad és sürgető köteletségévé teszi, hogy vigyázzon a' görög kormány menetére, 's gátolja meg, nehogy kizárólag az oroszra bizza magát, 's olly politikát gyakoroljon, melly lételet kockáztatná, 's ez által kelet nyugalmát veszélyeztetné.“

SPANYOLORSZÁG.

Egy oct. 24iki kir. rendelet minden 18 — 40 esztendősz spanyolt fegyverre szolít 's katonának nyilatkoztat. Száz ezer ember fog rendbe szedni 's munkásságba tétetni. Egyes kivételek, testi tehetlenségen kívül csak olly személyekre nézve vannak, kik papi hivatalt viselnek, v. nyugalmazott katonák, vagy szegény özvegyek 's 60 eszt. szegény apák gyermekei, kiket munkájok által kell táplálniok. Ezen kívül 4000 real fizetés által is megválthatja kiki magát, mi az ujonczok fölfegyverzésére fordítatik. A' százezer ember, kik jelenleg gyűjtetnek, a' polgári háboru után legfőljebb négy hónappal haza bocsáttatik. — A' National, Mendizabaluak nagy ellensége, igen elégtelen e' legújabb királyi rendelettel, melly a' katonaság 100,000re szaporítását tárgyalja. Ebben ő, mint a' jelen ministerium többi rendszabályiban is, pénztözsérkedést lát; mert ugyan ha csak 10,000 ember lenne is Spanyolországban, ki magát a' katonaságtól 4000 reállal megváltaná, ez már 40 milliónyi summát adna, pedig föltehetni könnyen, hogy a' megváltakozók száma sokkal na-

gyobb leend. A' mi a' 100,000 embert illeti, kiket e' decretum, mint gombákat a' földből kierötetni akar, azok alkalmasint csak a' papiroson maradnak.

Barcelonai lapok oct. 26áról jelentik, hogy a' catalóniai junta, Mina elérkezte után, oct. 22én föloszlott, 's föloszlottakor felszólítást bocsátotta' catalóniaiakhoz, mellyben azoknak kormányiránti engedelmisséget 's minden czivódás gondos elkerülését ajánlja. A' Gazette de France azt írja Mina generál felől, hogy ezen politikai, phisikai és katonai tekintetben elkopott 's elhasznált zendülési embernek tehetségeiben senkinek sincs igazi bizodalma, 's csak a' Descamisadok készítettek neki olly fényes fogadtatást, azon reményben, hogy ez alkalommal valami, czéljaiknak kedvező, alkalmat találандnak nyugtalankodásra. — A' carlositák folyvást nagy előmenetelt tesznek Catalóniában, 's d' Espana generál elfogatása nem oltotta hevöket. Oct. 15én Albert ezredes a' krisztinókat Hostalrichnál megverte, kik ez ütközetben 60 embert vesztenek holban 30at sebesben. 20án Vals ezredes ütközött a' krisztinókkal, melly alkalommal ezek szinte sok embert vesztenek. 23án a' navarrai osztály, egy catalóniai zászlóaljal egyesülten, Besalu vidékén, 1600 krisztinót támadott meg 's futni kényszerített. Egy osztály sorkatonaság Olotból, három álgyuval ezek segítségére sietett, de szinte visszaüzetett, 's álgyuik elfoglaltattak. — A' Sentinelle des Pyrénées a' navarrai harcmezőről következőleg tudósít: Oct. 23én egy, 2000 gyalog 's 200 lovasból álló krisztinai sereg elindult Lerinből a' Puente-la-reynai őrsereg számára küldetett nagy gabona-szállítványt fődözve kísérelni. Azon napon Evans ezredes és Jaureguy osztálynok, két csapattal, mellyek ereje 7,000 emberre 's 200 lóra ment, elhagyák Bilbaót 's a' durangoi országnak indultak. E' várostól 2 leguanyf távolságra állott egy, 5 biscayai zászlóaljból álló, carlosi sereg, d. Manuel Sarraza vezérlete alatt. Ez tüzelni kezdte, de visszavonulásra kénytelenítettett Durango felé. Itt új csapatokkal erősödven, megújította az ütközetet 's az ellenséget megszalasztotta. A' carlosiak ez ütközetben a' magok veszteségét 70 holtra, 100 sebesre; a' krisztinaiakét 90 holtra, 140 sebesre teszik. —

A' Vapor hosszu czikket közöl a' választótörvény felől, mellyet ő a' politikai rendszer' lényeges alapjának tekint. A' választási jog; szerinte, mindenkinek sajátja legyen, ki valami mesterséget, művészetet vagy kereskedést üz, melly neki illő élelmet ad, 's ezenfelülki olvasni 's helyesen írni tud. Ugyan a' Vapor nagyon kikel Alcalá Galiano ellen, ki a' választási rendszerre nézve a' tehetős néposztályok iránt kedvezőleg nyilatkozott;

Alcalá Galiano már kevély lett, ugymond: 's a' szegényebb néposztályokat megveti, mióta házat vett, melly neki évenként 12000 real jövedelmet hoz. —

A' Times így elmélkedik a' spanyol hadi állapotról: „azon segéd-től, mellyet a' portugáli segéd-sereg a' spanyol királyné ügyének szerezhethet, nagyon keveset reménylhetni. Sem 6000, sem 10000 ember nem tudhat segíteni olly tartományban, mint Biscaya vagy Navarra, hol természetesen képzelni sem lehet, hogy otthonról gyámolítottassanak. Azt sem várhatni, hogy a' britt sereg' segédhatása a' portugálokat képesekké tehetné magokat a' harcmezőn sikerrel tartani, mert ezen két sereg egy időben 's helyen munkál ugyan, de nem úgy, mint egy sereg. Illyes eszközök által elhatározó lépést tenni bajosan lehet. Az ellenség, melly a' baski és navarrai hegyek közt otthon van, őrizkedni fog nagyobb csatákba ereszkedéstől, 's ezeket csak akkor fogadja el, ha saját fekvése körülményeiről előre meg lesz győződve, 's inkább csak apró csip-dezések és részleges ütközések által ügykezik majd elleneit gyöngíteni 's felaprítani. — Cordova serege sokkal csekélyebb, hogysem azzal szélesebb irányzatú hadi tervet fejthessen ki. A' királyné egész serege, melly az éjszaki tartományokban fekszik, nem megy többre 15,000nél, 's ennek is nagyobb része a' fontosabb helyek' őrzésére fordítatik. Ha tehát feltesszük, hogy az egész portugáli sereg épségben megérkezik, de Cordova egyéb erősítést nem kap, ez esetben az insurgensek ellen csak 25,000 rendes katonaság álland, melly, osztott erővel munkálván, ki lesz téve ugyanazon hadakozásmód viszontagságinak, melly a' praetendens mindeddig jelen állapotjában tartja, 's a' polgári háború bevezetését akadályozza. — Híre van, hogy a' királyné legujabb decretuma következőben 100,000 ember fog csatamezőre kiállani. — Hihető ugyan, hogy Mendizabal minden erejét megfeszíti, csak hogy az éjszaki háborúnak végét vethessen, de minden szép tehetségi 's termékeny elméje mellett sem fog azon földből száz ezer fegyverest előbűvölni, melly 15 év óta egy általában nem tudott 35,000nél többet fentartani. — Ha azonban Cordova generál csak 30000nyi pót-léksereget kaphatna, úgy el lehetne binni, hogy az éjszaki dolgok igen nagyot fordulnának. — A' carlositák dicsekesznek, hogy 25,000 jó fegyverzetű katonával bírnak; de ez bizonyosan nem igaz, mint minden, a' mit ők hirdetnek. — Igen nehéz meghatározni, mennyire mehet a' praetendens ereje, mert katonája csak nem mind önkényes, kik mihelyt nekik tetszik, ott hagyják urokat 's haza takarodnak sergestül. ZumalacarreGuy teheté egyedül honfitársira kimondhatlan befolyása által, hogy egy izben mintegy 15,000 embert

gyűjtött össze, de többet sohasem. Ennek halála óta a praetendens serege sohasem ment 10,000nál többre. Ők csupán akkor harcolnak, ha ezefekvésőknél fogva veszélytelenül 's bizonyos haszonnal tehetik, de igen sokszor csak fenyegetőzések 's szitkozódásokba töltik dühöket, utlegek helyett. — Ha a Gazette de France, 's más hason bordáju hirlapok „nagy ütközetről“ beszélnek, mellyben természetesen a krisztiniak teljesen tönkre tétetnek 's a carlositák fényes diadalt nyernek: ezen nem mást kell érteni, mint néhány lövés-változtatást fák és bérczek mögöl, mellynek semmi sikere 's mégis azt mondják ezen sansculottokról, hogy velük Carlos egyenesen Madrid ellen készül indulni; szolgálatra temett trombitásai Párisban 's Londonban azt is állítják még, hogy a' júnák Carlos és az inquisitio mellett fognak nyilatkozni. — Kivánatos lenne, hogy Carlos ezen jó baráti (a' júnák) segédébe bízva bujnék elő bércei közül, mellyek' határai közt tartózkodni mindedig tanácsosnak látá. Igy csak hamar vége lenne a' spanyol korona iránt minden követelésének. Öst. Beob.

Saragossából oct. 24-éről: tegnap este 10 órakor csata-dobszó perdült meg 's a' lakosok igen megrémültek, midőn meghallották, hogy 6000 gyalogság 's 400 lovasságból álló carlosita sereg Carinenát ostromolja, más két csapat pedig Longarest és Muelt bérekesztve tartja (mind a' három hely nem messzire Saragossától). — Magát Saragossát is félthetni.

Madridból oct. 26-áról: Semmitsem hasonlíthatni azon lelkesüléssel, melly a' madridi de la Cruz színházban azon fényes előadások mutatkozott, melly a' carlospárt ellen rendeltetett 100,000 ember fölkészíté-ére fordítandó aláírási mennyiség nevelésére adatott. A' legbuzgóbb hazafiak részt vettek ezen ünnepeben, mellyben maga a' királyné vivé az elnökséget. Mendizabal, ő felsége a' királyné páholyában ült, a' szomszéd páholyokban pedig a' többi minister 's a' francia és angol követ. A' királyné élénk örömmel üdvözöltetett. A' szabadság, haza 's királyné tiszteletére iratott énekek tölték a' fölvonási közidőket, 's néhány rögtön mondott vers a' lerini győzelemről, mellyet a' carlositák fölött a' királyné serege legujabban nyert. (mellyről azonban eddig a' madridi színházon kívül semmitsem hallottunk) — A' 100,000 ember-fölfegyverzésre rendeltetett pénzmenyiség, ezen előadás jövedelme valamint egyéb önkéntes adakozások által is naponként növekszik. — Hiszik, hogy 1836i január elsőjeig egész sereg tetőtől talpig fölkészülten álland. A' hadierő minden részről éjszakra siet. Ezen, a' spanyol hazafiságnak, melly eddig szunnyadozott, Mendizabal által adott ösztön szép diadala az új minsternek, kinek bámolni lehet

azon ügyességén, hogy javító terveiben minden pártot maga mellé gyűjtött. — Politikai körökben egy szép tett dolgot pengetnek, melly teljesen bélyegzi azon független rendszert, mellyet a' minister követni akar. Egy nagy befolyású ember föl-szólítá a' minap Mendizabalt: fordítaná minden erejét arra, hogy a' többséget magának megnyerje. — Uram! „felele a' minister szilárdul“ nekem rendszerem, 's elveim vannak; én megmutattam magamat a' nemzetnek 's így szólottam: balomban a' törvény, jobbomban az erő, szívemben mély meggyőződés. Ha ki illy szabadlelkűséggel cselekszik: nincs szüksége aprólékos eszközökhöz folyamodni.

D. Sebastian infans, a' beirai hgné fia, miután oct. 29-én a' határon átlépett, megérkezett d. Carlos főhadi-szállására. —

TÖRÖKORSZÁG.

Említettük, hogy a' szultán letévé a' konstantinápolyi görögpatriarchát, 's ujat nevezett ki, holott az a' görögség joga lett volna. Most újabb hírek azt mondják, hogy a' patriarcha letételében Milosch hg. is vett némi részt. — Stambulból oct. 18-ról írják, hogy Milosch herceg 17-én igen fényes szer-tartással vett a' szultántól bucsút, ki ismét igen jeles arab lóval ajándékozta őt meg. A' szultán Milosch hgnék a' hgasszony számára gyémántból alakított igen drága virágot nyújtott által. Kiséretéből a' szultántól többen megajándékoztattak. Szervia jövő politikai állapotjára nézve az a' hír, hogy a' constitutio el fog törtélni. —

NÉMETORSZÁG.

A' bajor király Amschel és Rothschild Károly báróknak a' bajor zálogbank-megalapítás, 's az isméretes csatornavállalat elősegítése ügyében tett érdemeiket, különös királyi jóakarata jeléül, bajor kir. udvari pénzváltó ezimel jutalmazta meg. — Müncheni hírek szerint a' bajor király valóban elszándékozik utazni Görögországba. Indulása novemb. 16-ra van téve. Kisérni fogják őt, mint mondják, Zweibrücken báró tábornok, Gumpenberg báró udvari marsal, Wenzel titkos tanácsos belső orvos, Gärtner tanító 's építész, végre Fahrmbacher titk-nok. A' hajóra szállás Brindisi révben fog történni, honnan, mint tudjuk, 1832ben Otto király indult Görögországba; vissza martziusban fog térni. —

Stuttgartból nov. 4-ről így ír az Allg. Ztg: Mint jó 's hiteles kutfőből halljuk, a' kir. státus-kormány egy, belga, hollandi 's német pénzváltókból álló társaság kérelmére, hogy engedessék meg neki összekötő csatornát huzni a' Rajna 's Duna közt Kehlől Ulmig, az engedelmet csakugyan meg is adta, mindenféle szükségés készületet meg is tett. Leszen tehát két csatorna, melly a' Dunával összekötendi a' Raj-

nát. Mellyik létesülend hamarabb, 's mellyik lesz állandóbb? — A' holsteini (Dánia) országgyűlésben elfogadtatott azon indítvány, mellynél fogva a' személyes bátorság biztosítása végett elfogatásnak csak a' törvény által kitűzött esetekben van 's lehet helye. —

A M E R I K A.

Brazília. Rio Janeiróból aug. 3ról azon tudósítás jött, hogy mióta d. Petro meghalálozott, a' pártos izgasoktól egészen ment az ország, 's nyugtalanságok, mint d. Pedro alatt, nem háborgatják többé a' népet. Sok táncz 's közmulatság váltja egymást a' fővárosban, mellyeken mindenféle politikai hitű személy békesen együtt mulatoz, úgy hogy a' főváros olyan nyugott, mint VI. János alatt. Az úgy nevezett „mérséklett párt“ hijában ügyekezik a' népet mindenféle hírrel fölingerleni, 's így az egészen semmiségbe sülyedt. A' tavaly hozott törvénynél fogva kormányzót kell választani, Diego Antonio Feigónak 1812, Hollande Cavalcantenak pedig 2248 szótja van már. Még is az elsőt hiszik nyertesnek. —

N É M E T A L F Ö L D.

Az arnheimi hirlap következő czikkelyében: „Országunk politikai állapotja“ egészen új politikai nézetet fejt ki a' szerkesztő. „Ha azon szomorúság közben, mellyet királyunk 's miniszterink szavai a' megnyitó beszédben bennünk gerjesztének, valami enyhíthető fájalmunkat, a' fölség e' két szava: „Németalföld és Belgium“ leginkább teheté azt. Ez oda mutat, hogy a' németalföldi nép várakozása nem csalatik meg, 's hogy maga a' status feje külön fenálló országnak isméri el Németalföldet Belgiumtól. (Mit a' hollandi király mindedig elismérni nem akart) „Belgiumot“ külön választva Németalföldtől mondá ki a' király 's mindenik németalföldi örömmel fogja „Belgiumot“ különítve Hollandtól utána mondani. Miután a' király kimondá e' nevezetes két szót: „Németalföld, és Belgium“ sem bel-sem külföldön (hova Belgiumot is örömmel számítjuk) nem foroghat kétség többé kormányunk szándékai iránt. Ez az egyetlen megnyugtató, mit a' generalstatusok tanácskozásából a' jövőre kivettünk, 's kétszeresen fontosnak tartjuk, hogy e' ponton állunk, minthogy a' eselszövek Belgiumban megláthatják innen, hogy Németalföld királyától restauratiót Belgiumban nem várhatnak.“ E' nézettel összevetvén azon hirt, mellyet a' londoni udvari lap is megvalósított már, hogy az angol kabinet követet nevezze ki Hollandba, remény viradhat, hogy a' belga-hollandi király jövendő nagyobb engedékenysége következésiben talán ismét fel fog vétetni. Nemelley lapok azt akarják elhíttetni, hogy a' tanácskozások e' tekintetben nem Londonban fognak tartatni.

D Á N I A.

Oct. 22én szerencsétlenség érte azon gyors-szekeket, melly Kielből Neumünster felé jár, 's melly estve utasok nélkül indult el. Éjjel a' kocsist halva találtak a' felfordult kocsi alatt, melly eltört tengelyvel az út-árokban hevert 's a' lovak nyugottan álltak a' kocsi előtt.

Az országgyűlési lap tudósításokat közöl az országos ülésekről, mellyekben a' hazai érdekű tárgyak közt 14én a' barnák fölszabadittatásáról vala vitatkozás. Az indítványt Holstein gróf tette azon megjegyzéssel, mikép Dánia becsülete forog fen, hogy a' dán nyugotindiai szigeteken szabadittassanak föl a' barnák. Alapul azon törvényt hozta föl, melly a' parasztok viszonyit elhatározza; úgy szinte az 1792 martz. 16iki rendelést, melly eltörli a' rabszolga-kereskedést; azután az 1823 majus 14iki végzést, melly a' rabszolgákkal bánást enyhíté; végre az 1834 april 18iki rendelést, mellynél fogvást a' szabad szineseknek polgári jogok adatnak. Nem tartá elegendőnek, hogy csupán enyhíttessék a' törvényhozás által a' nyugot-indiai szigeteken a' rabszolgák állapotja, 's csak némileg biztosíttassék önkény ellen, mindaddig, mig azok rabszolgák maradnak. Indítványa oda me a' hogy idő határozottassék meg, melly alatt a' rabszolgák teljesen polgári szabadságot nyerjenek, úgy mindazáltal, hogy mind a' természetők készülhessenek el földelknek szabad munkások által dolgoztatására, mind a' rabszolgák elegendő időt nyerjenek okulásra 's művelődésre, melly képesekké tegye őket a' szabadság méltó használására. Mivel azonban a' kir. biztos azt nyilvánítá, hogy a' kormány már lépéseket tett a' rabszolgák 's természetők közt a' jogviszonyok szorosabb meghatározására Nyugatindiaiban: indítványát Holstein gróf visszahuzta. —

O R O S Z O R S Z Á G.

A' czár megparancsolta, hogy azon külföldiek, kik alattvalói eskü-letétel nélkül szolgálnak az orosz katonaságnál, a' nyugpénz 's egyszeri segélyezés alkalmakor csupán akkor állíttassanak orosz alattvalókkal egy vonalba, ha Oroszországban maradnak, veszítsék el pedig azt, ha külföldre visszatérnek. Ezen törvény özvegyeikre 's árváikra is kiterjesztetik. Ha azonban sebeik miatt tartanak számot nyugpénzre, e' nyugpénz nekik, 's özvegyeiknek a' külföldön is ki fog fizettetni. Továbbá semmi esetben sem fognak magasb ranggal elbocsáttatni; 's végre csak Russziában leszen szabad az orosz formaruhát viselniök, külföldön pedig nem. —

Bankrészvény nov. 13kán 1388.